

SETMANARI ILUSTRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al deşarrollo de la vida teatral de Catalunya

PREU: 15 CENTIMS — SURT LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona Ptas. 2 trimestre
Fora ciutat » 2 »

Los suscriptores del interior reben las obras del
: : : : : folletí encuadradas : : : : :

DIRECTOR

D. Joan Brú Sanclement

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de las Cabras, 19, 2^{on} (Bussó á la escala)

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. 15 cénts.

Los números atrassats son al mateix
: : : : : preu y sense folletí : : : : :

Teatro Catalá

AL CIM DE LA GLORIA

*Loa en un acte y tres quadros, original de D. Antoni Ca-
reta y Vidal. Estrenada en la nit del 27 del passat, en
lo Teatro Romea.*

L' autor mereix incondicional aplauso, pel sol fet de
haver dedicat á la memoria d' en Frederich Soler, un
tribut al istil dels qu' ell tant prodigá en honrar á gé-
nis que 'l precediren en deixar lo mon dels vius.

Anyadim ademés, que 'l treball ha sigut fet ab ins-
piració y bon acert, y no s' estranyará que 'n dita nit,
lo senyor Careta sigués objecte de bon número de
aplausos y felicitacions.

Lo desempenyo no passá de regular, notantse la in-
seguretat ab que 'ls actors recitaren los papers.

¡¡¡ ADIOS JARDÍ ESPANYOL!!! ó ESTIGAN BONS

*Monólech en prosa, original de D. Ramón Franqueza Co-
mas. Estrenat en la tarde del 29 del passat, en lo
Teatro Jardí Espanyol.*

L' autor d' aquest monólech, no ha tingut altre ob-
jecte qu' escriur un apropósit ab motiu de la clau-
sura del teatro qu' ell mateix ha vingut administrant
durant l'estiu, quin acert ha sigut demostrat ab resul-
tats per demés halagadors.

Ab lo monólech *Estigan bons*, conseguí l' intent pro-
posat, entretenint agradablement al públich, que rigué
los abundants xistes y aplaudí la execució que hi doná
l' actor Montero, denotant haverlo estudiat ab carinyo.

Aquest monólech se representá també en la funció de
la nit del mateix dia y al endemá dilluns, últimas fun-
cions donadas en l' afortunat teatro.

X.

GALERIA ARTÍSTICA.—La familia del obrer

Lex

La ley és com un embut
estrafet y mal girbat,
ab un forat previngut
y en lo possible amagat,
per ahont s' ha escorregut,
sovint, qui l' ha fabricat.

JOAN RIBAS Y CARRERAS.

XVI Petit Concurs

CONVOCATORIA ESPECIAL

FALLO

Los autores de las *cançons* mencionadas com á millors d'entre las enviadas al XVI Petit Concurs de Lo TEATRO REGIONAL, han comparegut de nou á la lluyta á que varen ser cridats, y las composicions remesas proban per son mérit que no en va lo Jurat va distingir als que van escriurer las primeras.

Ara, al presentarse á disputar lo premi ofert, tots ells s'han ajustat al tema proposat, pero lo qui més de plé l'ensopega y ab concís llenguatge y galana forma fa l'alabansa de la *música popular*, resulta ser lo autor de la que duya lo número 24, titulada *Cansó borda*, essent també notables y mereixent especial menció los autors de las que duyan los números 15, titulada *Balada* y lema *La cigala*, y la 37, cual títol era *Nit d'estiu*.

L'autor, donchs, que ho sia de la *Cansó borda*, y en consecuencia de la supletoria, pot, després de feta la prova de paternitat en deguda forma, passar per nostra Redacció, ahont trobará á sa disposició lo premi guanyat.

Los autors de las composicions supletorias als números 15 y 37, si desitjan veurer publicadas las sevas respectivas poesias, poden declarar lo seu nom, y ellas veuran la llum seguidament de la premiada, que sortirá al número vinent.

Salut y fins la próxima convocatoria.

Barcelona 1er de Octubre de 1895.

Lo Director

J. BRÚ.

Lo Secretari

J. XIMENO.

Cada hù es com Deu l'ha fet

Y á Barcelona som fets aixís.

Bona gent, molt trempats; capassos de fer un favor á n' al primer que 's presenti; pero envejoses, envejoses y *sabis* fins á un punt que sembla impossible.

¡Oh! Y ho som tots. Tocant á n' aquets dos defectes y á n' el de ser puntosos, no 's pot culpar á fulano, sotano ni mengano; sino que jo, aquest y aquell altre; en Xó y en Gó, en Pere, en Pau y en Berenguera, tots som tallats d' una mateixa mida y lo mateix patró ha servit pera fernos á tots del mateix taranná fins que la Seca vinga á buscarnos.

Y aixó no ho dich de bíbilis bóbilis. M' hi atrevit á tirar d' una sola serbatanada tres defectes en cara dels barcelonins, y ja sé 'l que 'm

toca: ó probar ab tots los ets y uts que 'ls tenen al peu de la lletra, ó que soch un home de nyigui-nyogui, un tarit-tarot, un barret de riallas, un gat dels frares, un plaga de la parroquia, un... etcétera, trihin; qualsevol d' aquestos motius me poden treurer si jo no 'ls probó, com sis y set fan lo punt de las donas, que lo que 'ls acabo de dir es la veritat pura.

Que á n' aquest mon tothom ha de procurar per ell y Deu per tots, es ja un axioma que, encara que molt assotat y coronat d' espinas, ha passat á ser la verdadera falsilla pera ser egoistas, mals amichs y cors de suro pera tot lo que sia fer un favor ó acudir á una llástima; pero que lluny de procurar per hom', al mateix temps, ó primer que pensar en lo negoci que volém fer nosaltres, meditem de quina manera se pot fastidiar als altres, créguin que 's una cosa que á mi no 'm cabrá may á la bàrretina.

¿No es veritat que á primera vista sembla impossible aixó de que 'ns interessi més lo mal agé que lo nostre bé propi?

Donchs, feu memoria; feu que 'l bras fassi de permodo per aguantarvos 'l front, ficséu la vista en un escarbotat de la paret ó en una d' aquelles liras bordas que van fent brasset l' una ab l' altre en la cenefa del pintat de la sala, y rumiéu si es ben cert ó no 'l qu' ara acabo de dirvos. ¿Héu vist may cap barceloní que al plantar una botiga, obrir un establiment, montar un teatro, escriurer una comedia, ó fent lo que millor li aparegui, expressi solzament lo desitj natural que l' ha d' alentar en son propósit?

Jo no l' he vist en ma vida.

Al plantar un una botiga, jo crech que lo natural fora que, parlantne digués: — *Hombre*, si; ja veurás; tenia uns quans cents duros, y com qu' aixó del paperot no es segur, y jo crech que lo millor es que si un té algun diner ell mateix se 'l treballi, planto aquesta botigueta, que 'm sembla que m' hi tinch de guanyar la vida.

Santo y bueno. ¿Veyéu? Aixó es una aspiració natural que tots havém de tenirla y que fins honra á n' al que l' ha concebuda.

Pero ¿es aixó lo que 'l barceloní vos contesta quan planta la botiga?

No, senyor. Lo barceloní diu:—¡Ja veurás, ja! Planto una botiga que si 'm va com jo penso, ja poden plegar totas las del carrer de la Boqueria. ¿Enténs? L' objecte es mirar si á copia de dar barato 'l género, los altres s' escanyan y plegan.

Aixó diu lo qui planta la botiga. Lo qui obra 'l teatro diu: — Sí, sí... está tot molt ben preparat, tenim moltes obras, nos ajudarán los periodistas... y ja veurás... ja veurás; lo nostre objecte es mirar si plega 'l Principal y crech que havém de lograrho.

¡Miréu que 's una mania estranya!

No entench per qué. No sé perque 'l que obra la botiga no ha de volerse fer rich ell y que se'n fassin los altres.

No entench com es que 'l que vol obrir un teatro no ha de desitjar que 'l teatro li vaja bé encara que no plegui 'l Principal.

¿Qué volen ferhi? Es aixís; cada hù per allà ahont l' enfila, y lo barceloní l' ha enfilada pe 'l cantó de ser d' aquesta manera.

¡Oh! Y no us penséu que siga lo sol y propi interessat lo qui aixís pensa. No, senyor, no; lo públich, la gent á qui no li vá ni li vé l' assumpto, també parla del mateix modo.

Ve una bona companyia d' ópera per Santa Creu...

—¡Ay, ay, ay! ¡Pobre Liceo! Si es veritat lo que diuhen d' aquest tenor y aquesta tiple, ja pot tancar desseguida.

¡Y ho diuhen ab una fruició, ab una alegrí!... que jo 'm quedo mirantlos y pensant si 'l goig que experimentan á la sola idea de que puga quebrar l' empresari del Liceo, deu ser en venjansa de que aquest senyor li va fugir temps enrera ab una germana, ó li va tirar una pedra al barret lo dia que va estrenarlo, ó li va fer qualsevol d' aquestas ofensas que no 's perdonan en la vida y que portan á veurer ab alegrí totas las desgracias d' aquell infelís que se 'ns ha posat entre cella y cella.

Donchs ni tal aca ni barraca. No, senyor; no hi ha odi ni mala voluntat, ni rancúnia... ré; es que 'l barceloní es d' aquest modo, y aixís com lo gat miola, y el peix neda, y l' ase brama, y l' aucell vola, ell es envejós sense adonarsen, sabi sense pensarsho, y puntós sense que puga fer res per no serho.

¡De sabi, si ho es! ¿Veyéu si una sola vegada l' heu vist consentir en que un edifici es ben construít, ó una comedia es ben feta, ó una ópera es absolutament ben cantada?

May. Ell sap més d' arquitectura que 'ls arquitectos, més de fer comedias que 'ls autors dramátichs, y més de solfa que 'n Faccio y tots los que cantan al Liceo.

¡Oh! ¡Y que no us penséu que sigan pamplinas, no!

Ne sap. Lo sentiréu parlar del calderó, del compás d' espera, de la tessitura... y, jo ho crech, se llueix.

Com qu' ell ne sap una mica y los altres no 'n saben jens y no poden apreciar los disbarats que digui, fá com aquell que deya que per ensenyar lo francés á qui no 'n sabia jens ell ja 'n sabia massa.

¿Y tocant al ram de las comedias?

Estiguehuvos á la sortida del teatro lo dia en que hagi fracassat una obra.

Lo sentiréu sortir comentantla, reconstruint-la, fentla de nou, y com que la obra ha sigut xiulada y la qu' ell esplica ningú la xiula perque no 's veu en escena, tots los oyents quedan convensuts de que cada barceloní es un autor dramátich.

Lo barceloní, además, no veu res intrínsech.

Es un ser que 's menja una poma, y encara que li agradi molt, en lloch de gosar mentras se la menja, se distréu pensant en que no es tant bona com lo préssech.

Ja li agrada en Gayarre; pero no es tant bó com en Masini. Ja li agrada la Pasqua; pero més bona es la Pozzoni.

També lo barceloní té tirabuquet per afinar los mérits, y la lley de proporció es lo que més l' encaparra.

Jo vaig sentir un que trobava bó á ne 'n Masini, pero no á vint rals la entrada; vam anar regatejant la cosa y al últim va convenir en que verdaderament era un tenor de primer ordre si es posava la entrada á divuit rals.

Nos han dit que la Patti té més de xexanta cartas demanantli que no canti á Barcelona. No pensan mal los que las hi han escritas. La Diva ha sigut la estrella de San Petersburg, de Viena, de Berlin, y pel barceloní la pitxor recomanació es aquesta. Ella que provi de venir, que si no canta á proporció del sou que li han dat, y á proporció de la seva fama, y á proporció dels teatros qu' ha fet... ¡Ja está fresca! No s' escapa al menos de ser xiulada lo primer dia, com varen fer ab en Masini.

A nosaltres no 'ns passa ningú la ma per la cara ni se 'ns dona gat per llebra.

¡Qué Petersburg, ni Petersburka!... aquí si una cosa no val verdaderament, no passa.

Pero la pena es, que aquest *verdaderament* se l' afigura lo barceloní de tal altura, que, amiguets meus, no hi ha manera d' acontentarlo.

Y ja quasi acabém de lograr la nostra.

Ja som lo terror de cómichs y cantants, y jo fins espero que alcansarém la gloriá de que aquí no hi vulga venir ningú á ferhi res, ni per un ull de la cara.

Y are ve la meva pena.

Conteu si lo bo 's trova dolent, ¿qué ha de fer lo barceloní ab aquest meu article?

Trovarán que ni pot llegirse.

Y... si algú lo trova passador, trovará que ni d' horas pot compararse ab los artículos de Fígaro.

Friedrich Volz

Per mí tot sol

Discurs Presidencial del Certamen Humorístich «La Seba» celebrat aquest any

Costum ja de antich establerta es la colocació de las composicions satíricas entre las del género didáctich, es á dir, entre las que ensenyan; missió gran y noble la de la sátira quan la inspira el sentiment cómic, quan es una reprensió en to festiu, rialler, alegre, dels defectes dels homs ó de sas costums y vicis, pero «quan se complau en molestar, quan se desvia de son verader camí, se rebaixa y es tant insufrible com la composició humorística quan se enfanga en la asquerosa immoralitat (1).»

Las composicions satíricas podém separarlas en dos grans divisions, satíricas propiament dites y humorísticas.

Las primeras son fillas de la observació, nascudas en climas ahont hi brilla el sol, propias de temperaments meridionals, per una generalitat son festivas, alegres y entretingudas.

Las segonas semblan que portan carta de naturalesa, de climas ahont las neus y el cel plomís hi domini, son en sa majoria sarcásticas, la

(1) C. Roure.—Certámen de L' Aranya, any II.

Definidas

Vista, fora l' encant mágich
que de joves nos assedía,
la vida es una comedia
que acaba ab un final trágich.

Lo mon una lley acata
que á un temps fa viure y plorar,
mireu si es lley insensata
que mata per demostrar
que' á n' el próxim no se 'l mata.

Si s' establía la lley
de no deixar imperar,
qui no 's sabés governar,
ningú fora bo per rey.

¿Per qué 'l desitj ó fal·lera
sent joves de tenir anys,
si al ser vells tenim afany
de no poguer torná enrera?

Sempre l' home, ab sòn rencor,
deixará 'l mal per herencia;
y es que porta un rey al cor
en lloch de du' hi la conciencia.

No analisis, que 's precis
no tení il·lusions fallidas
pera no viure infelís,
que 'n lo mon no hi viu felís,
qui no hi viu creyent mentidas.

V. COTS SAMON.

alegría es irónica y en casi todas 's veu un fons filosófic.

L' humorisme es la rialla del irónich, la rialleta del fástich, la tristesa embolcallada per la alegría, en sas composicions hi barregen el cómic ab el trágich, el dramátich ab el grotesch, el serio ab el ridícol, fan riurer tenint els ulls prenyats de llágrimas y el cor sense il·lusions; ab quanta rahó no digué Tackeray que, l' humorista no solsament posa de relleu el ridícol de las cosas, sino que, además recorda la pietat, la ternura y la compassió en pro dels que sofreixen. Preciosa es la descripció que del humorisme fa un diccionari enciclopédich de nostra terra: «Es á la vegada com era Heine, alegre y trist, de enteniment sa y boig al modó de Hamlet, pendul que fluctúa al modo de Byron entre la rialla y las llágrimas; are escéptic, quan mira al present; després creyent quan desitja saber el pervindre; tendre en ocasions y dur en altres; sentimental y alegre, clásich y romántich, delicat y cínich, entusiasta é indiferent, tot, tot menos fastigós (2)». L' humorisme es fill de la sátira, pero va molt més lluny que aqueixa, es un deixeble de qui 's pot dir que aventatja á son mestre; no 's contenta presentant el ridícol de

(2) Montaner y Simón.—Diccionario Enciclopédico.

las cosas, no 's contenta ensenyant, vol mourer compassió, vol fernes veurer el mal parlantnos del bé, vol fernes estimar parlantnos del ódi, per aixó diu Campoamor en el prólech de son llibre *Humoradas*, que «la posició de las cosas en situació antitética sol fer riure ab tristesa».

Per lo exposat anteriorment podreu dir que, quan en una composició del género satírich acut la rialla, no la espontánea, la que demostra alegría, sino aquell somriure maliciós, irónich, podém dir clarament que aquella composició, si be entra ab las del género satírich, no correspon com las de Juvenal y Aristófanes á la sátira propiament dita, sino á aquestas altres sátiras que Heine ens ha deixat y coneixém ab el nom de humorisme.

Y ¿qué es el humorisme? donchs es «com una espasa de dos fils, que lo mateix mata á els homes que á las institucions; aqueix gran ridícol que converteix en titellas als héroes mirantlos desde la altura del supréu despreci de las cosas (1)».

Si els escriptors y poetas satírichs seguissin el precepte de Horaci, de que «si vols que jo plori, tens de plorar tú primer», diriam que per una generalitat deuen esser gent de carácter alegre y bulliciós, si aixó pensessim aniriam molt equivocats, perque «l' escriptor satírich es per lo general com la lluna, un cos opac destinat á donar llum, y es potser l' únich de qui ab rahó 's pot dir que dona tot el que té. Aqueix do de la naturalesa de veurer las cosas tal com son y de notar avans el cantó lletj que el hermós, solen esser sa tortura. Li crida més la atenció en el sol sas tacas que sa llum, y sos ulls, verdaders microscopis, li fan veurer el lletj dels poros exagerats y las desigualtats del cútis en una Venus, ahont no veuen els demés sino la proporció de las faccions y la finura dels contorns; veu detrás de la acció aparentment generosa el móvil mesquí que la produheix (2).

Referent á la manera d' esser y al fi de la sátira puch trascriurer algunas frases de escriptors que podém dir eminents, sens por de que siguém tatxats de *claque*. Voltaire ens digué, que «una sátira deu esser amarga y alegre»; Saint-Evremond deya, que, «el fi de la sátira era corretjir els homes pregonant sos vicis y presentant sas ridiculitats»; De Bonald escribía: «la historia em recorda la oració fúnebre dels pobles morts, la sátira es el panegirich dels pobles vius», y el gran crítich Hipólit Taine, digué referent á aqueixa classe de treballs, que, «la sátira es germana de la elegía, si la una clama per

els oprimits, l' altre lluyta contra els opresors», y referent al humorisme, digué que era «el género de talent que alegra als homens del Nort».

Si aqueix fons han de tenir las composicions satírichas, ¿no dirán vostés que no poden entrar en aquesta classe tantas composicions com omplen las columnas dels nostres setmanaris, composicions faltas de ingeni, escritas en llenguatge ordinari, vulgar y rastrer, y ahont de tot hi ha menys observació, bellesa y estudi? ¿No dirán vostés que las composicions satírichas, la sátira de bona lley, no la que rebaixa sino la que censura notablement, ha de ocupar un lloch preeminent entre tois els altres géneros literaris?

(Acabarà al número próxim.)

Las penas del Solter

LEMA: Vull dona.

Poesía guanyadora del *Pom de violas* (Premi II) en lo V Certamen humorístich de «La Seba» (1)

¡Vinticinch anys!... Com passa lo temps, sembla mentida...
Jo penso que 's un somni ma existencia.
Vaig neixe, 'm van da á dida,
criantme bastant gras, jo crech que massa,
donantme per menjá pa... y *paciencia*.
Cumplí cinch anys, no veyá lo mon per un forat, solsament creya que 'ls xichs 's feyan grans, y d' aquet modo apoch, apoch, creixía fins arribá á cert dia

que així diguí per mí, ab gran incomodo:

«Tinch vint anys, y ab molts afanyes, sols he tingut desenganys;
haig de probar vida nova,
tinch de cambiar d' estat y buscar dona aviat,
ja que tothom ara 'n troba».

Y d' aquet modo pensaba pro, per *pega*, no trovaba qui pogués ferme felis;
deu cops vareig declararme... y deu carbassas van darme ¡sempre á sobre 'l compromís!

Y ab pena, exclamaba:

—¡Deu meu, quin patí!...
No trobo cap dona que 'm vulguí á n' amí.—

—
Ignoro 'l que 's estimarse ab ver amor, sols la farsa per desgracia he conegut;
jo, tan jove... ¿quí ho diria? ara vegí... ¡més valdria que 'l pare no hagués nascut!
¿Y eternament haig de viure sense gosar, sense riure, ja que dona goig l' amor?

(1) Campoamor.—*Humoradas*.

(2) Larra.—*De la sátira y de los satiricos*.

(1) Llegida en lo dia del repart de premis, per D. Antón Ferré y Ferré (*Japet de l' Orga*).

¿Una dona jove y bona
no existeix en Barcelona
per qué m' obrí lo seu cor?

Mirin que me 'n canso
d' estar sempre així.
Jo vull una dona
que 'm vulga á n' amí.

Jo coneix á cert fulano
que 's molt més lleig que 'n Vulcano,
y en cambi, lo veig casat
ab una dona... famella;
res, ell neixqué ab bona estrella
y jo vaig neixe *estrellat*.
Lo viure així no ho aguanto
trevallo y may adelante,
no dono profit al mon,
cobro el mes, pago dispesa
y 'm quedo sens cap empresa,
como el gallo de Morón.

Per 'xo com aquella,
exclamo:—¡Ay de mí!
¡donas casadoras
no 'm deixen així!—

Jo no tinc viciis, may fumo,
ni menos lo rapé ensumo,
cuasi may perdo la nit,
vaig al café, y poch m' agrada,
cada cop una vegada
pago el gasto... y bon profit.
Per lo tant, si alguna nena,
ja que estar soltè 'm fa pena,
li convinch, fassi l' ull viu.
Mon casori no 's camama
y *quien no llora, no mama*
y no 's casa qui no ho diu.

Ja ho saben, *repito*,
fineixo á n' aquí.
¡Si á alguna li agrado
que vingui á n' á mí!

SALVADOR BONAVIA.

Servey de fora

TARRASSA.—Diumenge 22 del passat en l' «Associació de Catòlics», s' hi doná una representació del bonich drama *Lo diner!* y la divertida pessa *Cura de moro*, quin desmenpenyo sigué molt bo.—Ll.

REUS.—Diumenge 15 del passat, se posá en escena en lo teatro de la Societat «Porvenir Reusense», la divertida «gatada» d' en Piquet, *Dos llensols y un vestit negre*.

En «El Alba», las comedias *Un cap-mas* y *Lo pronunciamient*.

En el «Centre Catòlich», el drama *Catalunya* y la comedia *La bola de neu*.

Y en la «Tertulia Familiar» las comedias *Sebas al cap* y *Lo Pronunciamient*.

Lo desmenpenyo de totas ellas sigué sumament ajustat.—M.

RUBI.—En lo teatro del Círcul están anunciadas pera representarse próximament, la obra en dos actes *Digna de Deu!* y la pessa *Lo pronunciamient*, las que serán dirigidas per D. Pau Sala, prenenthi part la celebrada dama jove, senyoreta Garriga.

SANT MARTÍ DE PROVENÇALS.—Diumenge passat per la tarde, en lo «Foment Martinense», tingué lloch una funció molt important á benefici de las primeras parts de la companyia. Se posá en escena lo preciós drama de Soler, *Lo ferrer de tall*, dirigit per D. Carlos Socías, que obtingué excelent desmenpenyo.

Dissapte, 21 del passat, en lo Café del Centro, se posá en escena lo drama *Un jefe de la Coronela*. Diumenge s' hi representá *Clarís* y *Cura de moro*.

Al café Enrich, en lo mateix diumenge se posá en escena lo drama *Cercor de foch*.—S.

GRACIA.—Ab un plé á vessar, inaugurálo diumenge passat la Societat «La Banya Graciense» las funcions teatrals, que enguany prometen ser bastant atractivas per las bonas noticias que tenim.

Las obras que 's posaren en escena, fóren trevalladas ab carinyo per los actors que hi prengueren part.

S' estrená un teló de boca, del qual prometém ocuparnos la próxima funció que dará dita Societat, que estará del tot acabat.

Cada dia se veuen més concorregudas y lluhidas las funcions que 'l Centro «Protectora Graciense» dona los diumenges en son bonich local del carrer de Roselló.

La que 's doná lo diumenge últim, fou del agrado de la concurrencia, tant per la bondat de la producció que 's representá com pel desmenpenyo, que fou satisfactori; tant per la part de las senyoretas Herrera y Curriols (filla), com pe 'ls senyors Arqués, Alezudo, Montoto y Altimira.

Demá tindrà lloch en la esmentada Societat, l' estreno de la comedia original del senyor Grós, titulada: *¡Ulleras!*—M.

MATARÓ.—Lo dia de la Mercé tingué lloch en lo «Centre Catòlich» de aquesta ciutat, una funció á benefici de la familia del jove Joaquim Galí, lo cual se trova á Cuba á lluitar per la defensa de la patria.

Se posá en escena lo drama en tres actes, titulat: *L' araro*, obtinguent un desmenpenyo més que regular, distingintse los joves Fradera, Valdé y Amat, aquest últim es feu acreedor als aplausos de la concurrencia, per lo be que digué 'l seu paper, tenint en compte que era la primera funció en que prenia part, l' hi augurém un brillant porvenir.

També ha tingut lloch lo Concert á càrrech dels germans Fontova, anunciat en la Societat «El Fénix», obtenint aquets joves artistas una ovació colossal. En aquest dia s' hi representaren també las pessas *Com sucseheix moltas vegadas* y *Un cop de telas*.

En la Societat «Nova Constancia», dissapte passat se posá en escena lo celebrat drama *L' escorsó*, en quin desmenpenyo s' hi distingí especialment la senyora Viada. Se representá ademés, la celebrada joguina *Un mal tanto*.—G.

VICH.—Diumenge passat debutá ab bona acullida la companyia Castillo, en lo teatro del «Centro Industrial».

Próximament obrirá sas portas lo Teatro Ausonense.—S.

Novas

Ab lo folletí d'aquest número, queda completada la bonica comedia *Als peus de vosté*, comensada en lo del passat.

Al número vinent comensará l'obra de gran éxit, *La herencia del oncle Pau*, en quatre actes, arreglada á la nostra escena pel celebrat autor y actor, D. Conrat Colomer.

La publicació d'aquesta obra, sabém que será rebuda ab gran acceptació, per tractarse d'una hermosa producció, quin treball de trasplantat ha evidenciat una vegada més, ésser justament merescuda la fama que de ferho be, te adquirida lo senyor Colomer.

Degut á combinació especial feta ab nostre apreciable colega senyor Estany, propietari del popular setmanari *La Tomasa*, y l'ésser també de propietat seva los exemplars de la primera edició de la comedia en tres actes, titulada *¡¡Tenorios!!* inspirada en la francesa *Le procès de Veauradieux*, podém facilitar á nostres favoreixedors, aquesta obra per 30 céntims.

Végingtse los detalls en l'últim anunci de las cubertas del present número.

Aproximantse la publicació del número 200 d'aquest periódich y per lo tant la celebració del seu segon centenari, havém comensat los preparatius pera que tal número resulti escullit com se mereix, lo que pera nosaltres representa ser un aconeteixement.

A tal objecte invitém á tots quants vulguin honrar-nos ab lo fruit de son ingeni, recomanant sian los treballs que envihin lo més concisos possible, á fi de poguer donarhi cabuda al major número de firmas. Lo tema, com se suposa, adequat al assumpto.

Lo popular actor cómic D. Ramón Rosell ha sigut contractat pera formar part de la companyia que, baix la direcció del mestre Caballero, actuará en la próxima temporada en lo teatro Zarzuela de Madrid.

Al Teatro Romea s'ha tornat á reproduhir ab la mateixa acceptació de quan s'estrená, la bonica comedia del senyor Reig, *Home á l'aygua*, publicada fa poch temps en nostre folletí.

Confirmant la noticia que donarem, los primers en aquesta ciutat, de que vindria próximament la notable artista Sarah Bernhardt, está ja anunciat lo seu debut en lo Teatro Principal, pera dintre pochos días.

Avuy publiquéim lo bonich article d'en Frederich Soler, titulat, «Cada hu es com Deu l'ha fet», quart de la recopilació que diguerem voliam fer, la que resultarà importantíssima, ja que son en gran número los que tenim recullits, y tots ells, viva demostració del immortal geni del fundador de nostre teatro.

La última obra estrenada en lo teatro Eldorado y que du per títol *El sábado*, no será de las que més arreli per aquí. Te l'gran inconvenient de desarrollarse l'acció, entre una classe trevalladora de tan distint modo de

ésser de la de aquí, que l'quadro nos resulta exótic en grau superlatiu y desprovist de tot interés.

Sols hi ha lo personatge borratxo (no hi podia faltar), qu'entreté algo l'acció, degut en bona part al acert ab que l'interpreta lo senyor Pinedo.

La música tampoch te rés d'extraordinari.

Dijous se doná la primera representació de la opereta *Miss Helyett*, quina creació sens igual, per la senyoreta Pretel, coneix tot Barcelona.

L'últim concert de la temporada, donat en lo teatro Tívoli, per la «Societat Euterpe», sigué l'últim de la temporada y á benefici del mestre Pérez Cabrero.

Pocas vegadas s'haurá vist un ple tan colosal en aquell popular teatro, y un número tan seguit d'entussiasas ovacions, las que s'feren extensivas á la senyoreta Montilla, que cantá admirablement la bella composició *L'anyorament*, á la filla del beneficiat, que dirigí ab molta discreció una sinfonia, y als senyors Alcántara, Vera, coros, banda de bandurrias y orquesta que prengueren part en la composició final.

Dijous inaugurarà la temporada lo teatro Novetats, posantse en escena lo drama *Mancha que limpia*, haventse tingut d'aplassar l'estreno de *La labradora* per no tenir temps de montar lo decorat.

Lo teatro Español, de Madrid, inaugurarà próximament la temporada, pera la qual anuncia l'estreno de obras dels reputats autors dramátichs Echegaray, Feliu, Guimerá, Galdós y Sellés.

S'ha renovat tot lo decorat vell de la casa, pintantse unas catorse decoracions, entre las que hi abundan reproduccions de salons de distintas épocas, haventse encarregat algun treball al célebre escenógrafo catalá senyor Soler y Rovirosa.

Una reforma per l'istil seria molt convenient en la majoria dels teatros de per aquí.

Al Tívoli continua demostrantse la importancia del éxit de l'ópera *La Dolores*. Ab tot y representarse á diari, la concurrencia nq minva, y las audicions son celebradas ab lo mateix entussiasme que als primers dias.

La setmana entrant tindrà lloch al Romea l'estreno de la obra en tres actes *Bojerías de la sort*, arreglada lliurement á la nostra escena per D. Ernest Soler de las Casas.

Notable per molts conceptes es lo número extraordinari que havém rebut de *La Granolaria*, periódich que es publica á Granollers. Tot ell va dedicat á descriurer quant de notable té la important població en que veu la llum. Tots los treballs son notables y de firmas reputadas. Acaban de donar carácter monumental al número, gran profusió de gravats que, al igual que el tiratge del mateix, están executats ab extraordinaria pulcritut.

La despedida feta per nostre poble al Orfeó Bilbaí, fou digne epílech de l'estada triunfal que han fet en aquesta ciutat.

L'Orfeó guardará seguramente inesborrables recorts d'aquesta excursió.

Pera lo dia 15 del present mes s'anuncia la sortida

NOTA ARTÍSTICA. — Un Chor d'angelets

de un periódich quincenal titulat *Lo Regionalista*, fundat per l'«Associació Popular Regionalista», y per lo tant, destinat á prosperar lo programa del catalanisme.

Ben vingut sia, y ja sab que aquí té un bon company.

Diumenge passat en la popular societat «Niu Guerrier», se procedí á la repartició de premis de la celebrada Exposició humorística de Bellas Arts.

L'acte comensá ab la lectura d'un ben escrit discurs de nostre amich lo distingit escriptor D. Conrat Roure, que sigué molt aplaudit.

Ha quedat, per lo tant, definitivament tancada la célebre Exposició, per la qual han desfilat 25,000 personas, patent demostració del éxit obtingut.

Se 'ns ha passat avís de la próxima publicació d'un nou setmanari titulat *L'Esparcer*, que, á més del periódich, tracta de donar **64 planas** de folletí; tot per 10 céntims.

Desitjém que sia un fet aviat y que sa vida sia llarga, lo qual seria una nova prova de qu'encara hi ha qui té diners per perdre, lo qual ja es estrany, si no 's fa átiat per la enveja, despit ó vanitat; tres causas que may han produhit res de bó á n' aquest mon.

Cul de sach

Deya un pianista á un seu company, tot explicantli lo que havia patit tocant en un teatret en que s'hi trová tot sol al anar á comensar.

—¡¡Considera... *Si 'm fonia* al tocar la *sinfonía*!!

X.

Enigmas

Xarada

¡Baix lo cel de Catalunya
trobo dolsos mos penars!...
quan fat me portí á altre terra...
¡quin fossar m' engullirá!...
De dol lo meu cor s' omplena,

hi ha en mon viure sols esglay
no més al pensar lo dia
que, ¡pobrissó! he de deixar
eixa terra catalana...
ma patria... mon bressol sant...
Mes *hú* hi fa; que may mon ànima
esborrarà l' amor gran
encar' que de Catalunya
lluny estigui; qu' eix parlar
que no 'l senti en llunya terra...
¡no 't deixaré d' estimar!
No, mareta Catalunya...
vegeres ma *dos-ters-quart*,
so fill teu, ahont *dos-tersa*
los que jamay son ingrats.
Si per dissort fill de patria,
que lluny teu hauré d' estar,
quart ven sento que 't menyspreuha...
no temis... so catalá...
jo, que lluny de llar hermosa
encar sedent de *total*,
al que, infam, ta historia negui
vull fer ton nom admirar.

SISQUET DEL FULL.

Las soluciones en lo próxim número

Soluciones dels insertats en lo número 190
XARADA.—Ho-me-nat-je.

Correspondencia

Rafel Garriga: veurém los altres que diu. — Joseph Canalias: lo dibuix va be, procuri ferlo á la ploma. — H. Vilá M.: lo geroglífich. — M. Fullola: resulta una mica forsat. — A. Pedret y Miró: ja va més be, hi queda algo, veurém d' arreglarho y si la molta extensió nos permet enquivirla. — B. Montagut y Font: van be, eviti castellanismes com *marchitant* y altres, aviat comensarém á donarhi surtida. — M. B. C.: es molt rebuscat. — Teixidó: anirà *Targeta*. — Joseph Franquesa: salut y bona campanya, rebrá 'ls periódichs. Per altres conductes també se n' envian á la Manigua. — Agustí Romeu: es llarch y la *tornada* molt cansonera. — T. Llavaris: las noticias potser podrán servirnos lo dibuix del *mambís* no está mal, á veurer si envia lo quadro de la dansa que diu y procurarém reproduhirlo. — Anton Sabater Mur: la musical es un xich forçada; envihi més y veurém. — Francisco Torrembó: no més un cantar. — Un comprador: mil gracias per l' avis. Lo subjecte que diu no es l'amo sino 'l dependent del kiosco, li preguntarém si 'l subvencionan. — Joseph Glós: no estaria apropiat. — Rius: anirà arreglat. — Joaquim Bernis y Pruna: per ara no ho fá prou be. — Agustí Sacilleras: gracias pels seus datos, per aixó preferim no haverne de fer us. — Lluís M. C.: es molt poca cosa lo que envia, veurém. Lo demés no va.

REGALO

Als que 'n lo present mes se suscrigan á n' aquest periódich, se 'ls obsequiará ab un exemplar del poema *La Terraire*, original de F. Bonet Carrasco, premiat en lo Concurs de Poemas.

AVIS.—Tots los senyors que vulguin enquadernar la joguina còmica *Als peus de vosté*, poden passar á verificar lo cambi baix las condicions de costum. — Preu 10 céntims. Cubertas soltas, 5 céntims

Tipografia LA ACADÉMICA, Ronda de la Universitat, 6; Teléfono 861